IOM International Organization for Migration

ข่าวแรงงานข้ามชาติ

ฉบับที่ 12 – สิงหาคม 2554

เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน – 14 กรกฎาคม 2554 ได้มีการเปิดจดทะเบียนรอบใหม่สำหรับแรงงานข้ามชาติชาวพม่า ลาว กัมพูชา และผู้ติดตามที่เป็นบุตร โดยมีแรงงานข้ามชาติจำนวน 996,278 คน ได้มายื่นขอขึ้นทะเบียนแรงงานในช่วงเวลาดังกล่าว ในจำนวนดังกล่าว มีแรงงานจากพม่าจำนวน 648,921 คน แรงงานกัมพูชา 242,429 คน และ แรงงานลาว 104,928 คน ส่วนการจดทะเบียนแรงงานในภาคกิจการประมงจะดำเนินการถึงวันที่ 13 สิงหาคม 2554

จดหมายข่าวแรงงานข้ามชาติฉบับนี้ นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการจดทะเบียนรอบใหม่ เช่น สถิติ กฎระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย

การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติและผู้ติดตามที่เป็นบุตร

การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติและผู้ติดตามที่เป็นบุตรได้เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน จนถึง 14 กรกฎาคม 2554 เพื่อจดทะเบียนแรงงานอาชีพกรรมกรและคนรับใช้ในบ้าน ส่วนการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติในกิจการประมงจะดำเนินการไปถึงวันที่ 13 สิงหาคม 2554 ทั้งนี้ยอดสะสมของตัวเลขจดทะเบียน จนถึงวันที่ 14 กรกฎาคม 2554 สามารถดูได้ที่ตารางสถิติข้างล่างนี้ ส่วนกระบวนการตรวจสุขภาพและการยื่นขอใบอนุญาตทำงานสำหรับแรงงานที่ได้ยื่นขอจดทะเบียนแล้วนั้นจะเปิดดำเนินการไปจนถึงวันที่ 12 กันยายน 2554 และ 12 ตุลาคม 2554 ตามลำดับ ส่วนแรงงานประมง สามารถตรวจสุขภาพได้จนถึงวันที่ 12 ตุลาคม 2554 และยื่นขอใบอนุญาตทำงานได้ถึง 11 พฤศจิกายน 2554 ผลจากการจดทะเบียนแรงงานในครั้งนี้ ทำให้ตัวเลขแรงงานที่จดทะเบียนเพิ่มขึ้นถึงประมาณ 2 ล้านคน อย่างไรก็ตาม กระบวนการขอหนังสือเดินทางชั่วคราวและหนังสือสำคัญประจำตัว สำหรับแรงงานที่จดทะเบียนใหม่ในรอบนี้ ยังขาดความชัดเจนว่าจะมีการดำเนินการอย่างไร

ตาราง 1: จำนวนแรงงานข้ามชาติที่นายจ้างแจ้งความต้องการจ้างรอบใหม่ ในช่วง 15 มิถุนายน – 14 กรกฎาคม 2554

พื้นที่	รวมจำนวนนายจ้าง	รวมจำนวนแรงงาน	พม่า	ลาว	กัมพูชา
ทั่วราชอาณาจักร	165,980	996,278	648,921	104,928	242,429
กรุงเทพมหานคร	39,604	174,295	98,854	30,865	44,576
ปริมณฑล	32,027	249,590	169,468	23,582	56,540
ภาคกลาง	38,130	250,544	104,637	23,243	122,664
ภาคเหนือ	22,326	116,239	110,749	4,167	1,323
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7,459	24,538	5,457	11,916	7,165
ภาคใต้	26,434	181,072	159,756	11,155	10,161

**ข้อมูล ณ เดือน กรกฎาคม 2554 สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กระทรวงแรงงาน*

<u>รูปที่ 1: การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ รายพื้นที่</u>

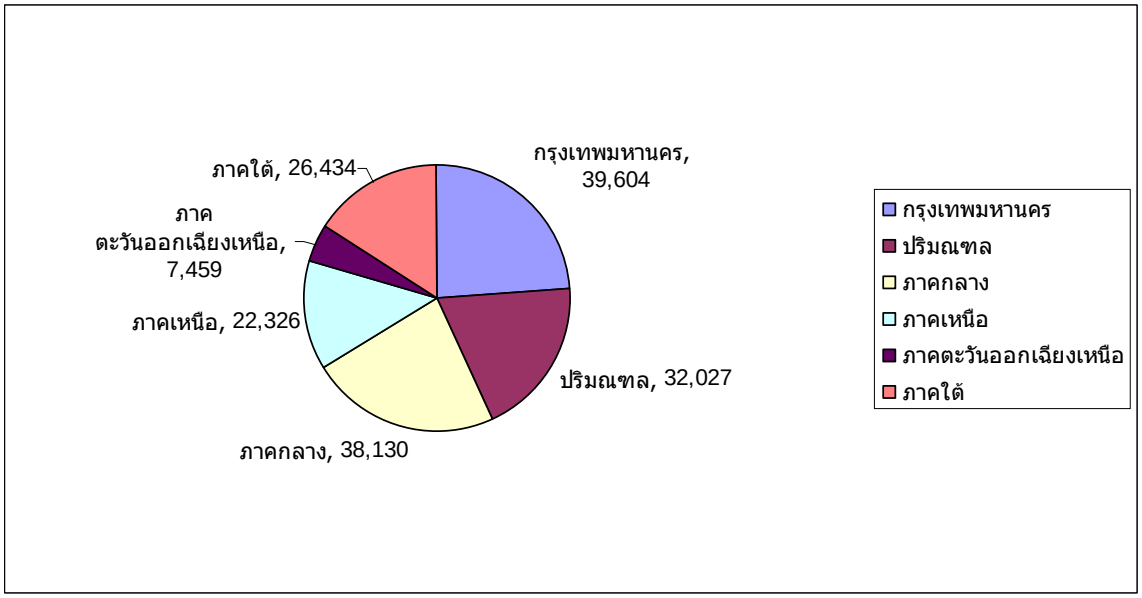

รูปที่ 2: การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ รายสัญชาติ

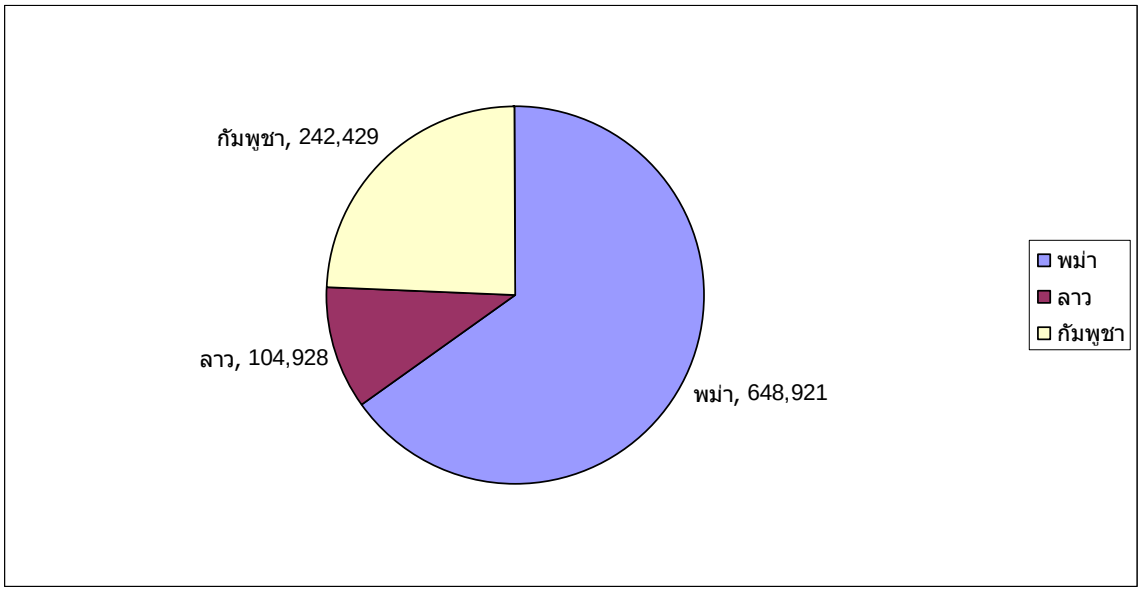

การขยายอายุหนังสือเดินทางชั่วคราวสำหรับแรงงานพม่า

รัฐบาลพม่าได้ขยายอายุหนังสือเดินทางชั่วคราวสำหรับแรงงานพม่าที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติจากเดิม 3 ปี ไปเป็น 6 ปี โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2554 ส่วนแรงงานข้ามชาติที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติก่อนหน้านี้และถือหนังสือเดินทางชั่วคราวอายุ 3 ปี สามารถขอต่ออายุหนังสือเดินทางชั่วคราวเพิ่มอีก 3 ปี ได้

การเปลี่ยนแปลงเวลาหมดอายุของหนังสือเดินทางชั่วคราวจะทำให้แรงงานข้ามชาติสามารถใช้หนังสือเดินทางเล่มเดียวเพื่อการทำงานในประเทศไทยได้ 4 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่และทำงานในประเทศไทย (ในช่วงแรก แรงงานได้รับอนุญาตให้อยู่และทำงานเป็นเวลา 2 ปี และสามารถขอต่ออายุได้อีก 2 ปี) ดังนั้น การขยายอายุหนังสือเดินทางจะทำให้แรงงานสามารถทำงานอยู่ในประเทศไทยได้จนถึงระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ซึ่งแตกต่างจากระบบแบบเดิมที่หนังสือเดินทางชั่วคราวมีอายุเพียงแค่ 3 ปี ทำให้แรงงานพม่าจะต้องเดินทางกลับไปพม่าเพื่อต่ออายุหนังสือเดินทาง หลังจากหนังสือเดินทางหมดอายุ 3 ปี (ก่อนที่วีซ่าและใบอนุญาตทำงานจะหมดอายุ)

สำนักงานออกหนังสือเดินทางชั่วคราวของพม่า ตั้งอยู่ที่เมืองเมียวดี ท่าขี้เหล็ก เกาะสอง ในฝั่งพม่า และในจังหวัดระนอง ในไทย

<u>คณะรัฐมนตรีพิจารณาการประกันภัยสำหรับแรงงานข้ามชาติ โดยบริษัทประกันภัยเอกชน</u>

เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2554 คณะรัฐมนตรีรับทราบข้อเสนอของกระทรวงแรงงานเรื่อง การทำประกันภัยสำหรับแรงงานข้ามชาติหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่และทำงานในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว[1] โดยจะได้รับการคุ้มครองกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงานให้นายจ้าง กระทรวงแรงงานจะดำเนินการออกประกาศกระทรวงเกี่ยวกับเงื่อนไขการประกันภัย

กระทรวงแรงงานได้ผลักดันให้เกิดระบบการประกันภัยทางเลือกสำหรับแรงงานข้ามชาติ ซึ่งถึงแม้ว่าแรงงานข้ามชาติจะได้รับอนุญาตให้อยู่และทำงานในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว แต่ก็ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์จากกองทุนเงินทดแทนและกองทุนประกันสังคม แต่อย่างไรก็ตาม แรงงานข้ามชาติในกลุ่มนี้สามารถเข้าถึงสิทธิประกันสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข สำหรับการรักษาอาการเจ็บป่วยทั่วไป แต่สิทธิประโยชน์จากการประกันสุขภาพนั้นไม่ได้ครอบคลุมถึงการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงาน

ดังนั้น เพื่อให้แรงงานข้ามชาติได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 ทางรัฐบาลจึงอนุมัติให้แรงงานเข้าถึงระบบประกันภัยเอกชน โดยนายจ้างเป็นผู้ซื้อประกันให้กับแรงงานข้ามชาติที่ได้ขึ้นทะเบียนในประเทศไทย ทั้งนี้ แรงงานจะได้รับสิทธิและความคุ้มครองเช่นเดียวกับคนไทยและแรงงานข้ามชาติที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติหรือนำเข้าในระบบ MOU ซึ่งได้รับสิทธิจากกองทุนตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน

<u>กระทรวงมหาดไทยอนุญาตให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว</u>

เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554 กระทรวงมหาดไทยได้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง อนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษสำหรับผู้เสียหายจากการกระทำผิดฐานค้ามนุษย์ ทั้งนี้ พนักงานสอบสวนจะเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อยู่เป็นการชั่วคราว โดยจะใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณา คือจะต้องเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และผู้เสียหายนั้นสมัครใจยินยอมเข้ารับการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพในหน่วยงานของกรมพัฒนาสังคมและ

---

[1] แรงงานที่ได้ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ หรือ นำเข้าผ่านกรอบความร่วมมือ (MOU) ระหว่างไทยและพม่า ลาว และกัมพูชา ได้รับการคุ้มครองจากกองทุนเงินทดแทน

สวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1) เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551
2) เพื่อการรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ หรือการเรียกร้องสิทธิของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการจะเป็นผู้ส่งหลักฐานของคนต่าวด้าว ที่พนักงานสอบสวนลงความเห็นว่าคนต่างด้าวนั้นเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ หรืออีกนัยหนึ่ง ก็คือเป็นคนต่างด้าวที่มีคุณสมบัติตามคำจำกัดความของประกาศกระทรวง พร้อมทั้งเสนอระยะเวลาตามความเหมาะสมที่จะอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรได้ ให้กับปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณากำหนดระยะเวลาอนุญาต หลังจากที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยอนุมัติแล้ว แรงงานจะต้องรายงานตัวต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัว

คนต่างด้าวสามารถขออนุญาตทำงานได้ โดยทางกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานจะเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขในการทำงาน แต่ทั้งนี้ ใบอนุญาตทำงานจะมีอายุไม่เกินระยะเวลาที่ทางกระทรวงมหาดไทยอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทย

<u>สถิติ</u>

- **จำนวนแรงงานข้ามชาติที่ได้นำเข้าในระบบ MOU ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2553 ถึง มิถุนายน 2554**

สัญชาติ	จำนวนแรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในประเทศไทย	จำนวนแรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในประเทศไทย และได้รับใบอนุญาตทำงานแล้ว
กัมพูชา	37,140	31,327
ลาว	6,849	6,300
พม่า	3,018	1,367
รวมทั้งหมด	47,007	38,994

ที่มา: สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

** ตัวเลข ณ เดือน มิถุนายน 2554*

- **จำนวนแรงงานที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ ในปี พ.ศ. 2554**

สัญชาติ	จำนวนแรงงานข้ามชาติที่จะต้องไปพิสูจน์สัญชาติ (ข้อมูล ณ เดือน กุมภาพันธ์ 2553)	จำนวนแรงงานข้ามชาติที่ได้ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ (ข้อมูล ณ เดือน ระหว่าง มีนาคม 2553 ถึง กรกฎาคม 2554)	จำนวนแรงงานข้ามชาติที่ได้ผ่านการพิสูจน์สัญชาติและได้รับใบอนุญาตทำงาน	สรุปจำนวนแรงงานข้ามชาติที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ
กัมพูชา	56,479	29,274	28,424	27,205
ลาว	62,792	34,999	30,997	27,793
พม่า	812,984	454,558	319,006	358,426
รวมทั้งหมด	932,255	518,831	378,427	413,424

ที่มา: สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน (กระทรวงแรงงานได้ปรับตัวเลขให้เป็นปัจจุบัน ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนแรงงานที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ)

** ตัวเลข ณ เดือน มิถุนายน 2554*

ข่าวแรงงานข้ามชาติจัดทำโดย แผนกแรงงานข้ามชาติ องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organization for Migration-IOM) *สำนักงานประเทศไทย หากท่านต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม โทรศัพท์: 02-3439300 โทรสาร 02-3439399 e-mail: migrantnews@iom.int* หรือท่านสามารถอ่านข่าวแรงงานข้ามชาติทุกฉบับได้ที่ http://203.155.51.53/iomthailand/index.php?option=com_docman&task=doc_details&gid=58&Itemid=4